II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2008. július 16.)

az Olaszország által a Sadam ISZ tulajdonában álló villasori cukorfinomító javára nyújtani tervezett C 29/04 (ex N 328/03) számú állami támogatásról

(az értesítés a C(2008) 3531. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles.)

(2009/704/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután az említett cikknek megfelelően felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megtételére, és tekintettel ezen észrevételekre,

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) Olaszország 2003. július 22-én kelt levelében bejelentette a Bizottságnak a Sadam ISZ társaság tulajdonában álló villasori cukorfinomító javára tervezett támogatást. Olaszország 2003. szeptember 19-én és 2004. március 30-án kelt levelében kiegészítő információkat közölt a Bizottsággal.

(2) A Bizottság 2004. szeptember 8-án kelt levelében tájékoztatta Olaszországot arról a határozatáról, hogy a kérdéses támogatás tekintetében megindítja a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárást.

(3) Olaszország 2004. október 13-án és 2005. április 7-én kelt levelében megküldte a Bizottságnak az olasz hatóságok által a hivatalos eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatosan tett észrevételeket.

(4) A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatát közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([1]). A Bizottság felhívta az érdekelt feleket a kérdéses támogatással kapcsolatos észrevételeik megtételére.

(5) A Bizottsághoz az érdekelt felektől észrevételek érkeztek a tárgyra vonatkozóan. A Bizottság ezeket továbbította Olaszországnak, és biztosította számára a lehetőséget, hogy azokhoz megjegyzéseket fűzzön; ezeket a megjegyzéseket a Bizottság 2005. május 18-án kelt levélben megkapta.

(6) Az olasz hatóságok a 2007. március 29-én kelt levélben kért információkat 2008. január 31-én és 2008. április 14-én kelt levelükben továbbították a Bizottságnak.

II. LEÍRÁS

(7) A kedvezményezett vállalkozás, a Sadam ISZ társaság tulajdonában álló villasori cukorfinomító, amely Szardínia (a Földközi-tenger egyik legnagyobb szigete) területén az egyedüli cukorrépa-feldolgozó üzem.

(8) Az olasz hatóságok 3,5 millió EUR-t bocsátanak az említett cukorfinomító rendelkezésére, hogy azt részlegesen kompenzálják a cukortermelés csökkenéséből eredő veszteségeiért, amely csökkenés oka a cukorrépahozamnak a 2001–2002. évi szárazság miatti visszaesése volt.

(9) Ami a cukorrépa-termelést illeti, az illetékes hatóságok által rendelkezésre bocsátott adatok a regionális termelés és ebből következően a cukorfinomító ellátottságának csökkentését mutatták. A csökkenés mértéke az 1998–2000. évi referencia-időszakhoz képest 2001-ben 39 %, 2002-ben pedig 68 % volt ([2]).

([1]) HL C 51., 2005.3.1., 9. o.

([2]) A Bizottság a mezőgazdasági ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL C 28., 2000.2.1., 2. o.) 11.3. pontja értelmében engedélyezte a szardíniai mezőgazdasági termelőknek nyújtott támogatást az említett szárazság következtében beálló veszteségeikért, N 754/2000 és N 331/02 számú támogatás.

(10) A villasori cukorfinomító veszteségét az illetékes hatóságok a társaság 1998–2002 közötti üzleti évekre vonatkozó mérlegei alapján számították ki, és azt 6 858 448 EUR-ra becsülték ([3]). A kár kiszámításának módszere a következő: a hatóságok kiszámították az állandó költségek egy tonna cukorra vetített arányát egy adott referencia-időszakra (1998–2000) vonatkozóan, és ezt a számadatot összehasonlították az egy tonna cukorra 2001-ben és 2002-ben jutó állandó költségekkel. Állandó költségnek a következőket tekintették: az állandó munkaerő létszáma, anyagmozgatás (harmadik személyek által nyújtott szolgáltatások és kitárolás), általános költségek, amortizáció és pénzügyi terhek ([4]). A referencia-időszakban a termékre eső állandó költségteher 166,61 EUR/t volt ([5]). 2001 és 2002 között ugyanez a számítási mód a következő eredményeket adta: a termékre eső állandó költség 2001-ben 287,95 EUR/t ([6]), 2002-ben pedig 569,18 EUR volt ([7]). Az állandó költségek referencia-időszakhoz viszonyított terhét úgy számították ki, hogy a 2001. és 2002. évi állandó költségek terhéből kivonták a referencia-időszak állandó költségeinek terhét. Az eredmény így 2001-ben 121,34 EUR/t és 2002-ben 402,58 EUR/t ([8]). Az összes elszenvedett kár kiszámításához a 2001. és 2002. évi teljes cukortermelést megszorozták a fent meghatározott indexszel. A kár tehát 2001-ben 2 427 278 EUR volt, 2002-ben pedig 4 431 170 EUR ([9]), azaz összesen 6 858 448 EUR.

(11) Az olasz hatóságok által odaítélt 3,5 millió EUR-s összeg tehát az elszenvedett kár 51 %-ának felelt meg. A támogatás összegét az olasz hatóságok állítása szerint költségvetési előírások alapján határozták meg.

(12) Ez a támogatás más támogatásokkal nem halmozható.

(13) Az olasz hatóságok átadtak egy, a Szardíniai Regionális Agrármeteorológiai Szolgálat (SAR) ([10]) által összeállított, a legutóbbi tíz év időjárási adatait tartalmazó dokumentumcsomagot, hogy igazolják a 2001–2002-ben a szigeten bekövetkezett szárazság rendkívüli jellegét. Ezek az adatok többek között a szárazság időtartamára, a víztartalékok szintjére, valamint Szardínia 2001–2002. évi agrármeteorológiai helyzetére vonatkoznak.

(14) Az olasz hatóságok másfelől rámutattak arra, hogy a cukorrépa-termesztést többször is támogatásban részesítették. Az 1990–2002 közötti időszakon belül 1995-ben, 2000-ben, 2001-ben és 2002-ben nyújtottak támogatást.

(15) Az olasz hatóságok úgy vélték, hogy a támogatás az agrárágazatnak a 2000–2006 közötti időszakban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (a továbbiakban az iránymutatás) ([11]) 11.3.1. pontja értelmében összeegyeztethető a közös piaccal, mivel e hatóságok szerint a támogatás célja a cukorfinomító által a cukorrépa-termelésnek egy természeti csapáshoz fogható meteorológiai jelenség miatti csökkenése következtében elszenvedett kár helyreállítása.

(16) Az olasz hatóságok úgy vélték, hogy ez az értelmezés összhangban áll a Bizottságnak az adott kérdést érintő gyakorlatával ([12]) ott, ahol szoros kölcsönös függőségi kapcsolat áll fenn a mezőgazdasági nyersanyagtermelés és az agráripari feldolgozás folyamata között, és különösen ott, ahol az adott agráripari vállalkozás más beszerzési forrással nem rendelkezik.

(17) Erre tekintettel az olasz hatóságok fenntartották, hogy a mezőgazdasági és ipari összetevők a cukorrépával dolgozó cukorágazatban egymáshoz szorosan kapcsolódnak és egymással összefüggnek. Egy cukorrépa-feldolgozó létesítmény fennállása a megfelelő beszerzési terület meglététől függ, márpedig a villasori finomító tevékenysége kizárólag a szigeten található „beszerzési terület" által termelt cukorrépa cukorrá feldolgozására korlátozódik. Az olasz hatóságok azt állítják, hogy a földközi-tengeri medencében termesztett cukorrépát fiziológiai jellemzői miatt abban a rövid időszakban kell betakarítani, amikor a cukortartalom a legmagasabb, majd haladéktalanul (a betakarítást követő 36 órában) a feldolgozóüzembe kell szállítani, hogy cukortartalma ne vesszen el, illetve hogy ne támadják meg a gombák, ami felhasználhatatlanná tenné. A beszerzési területek ebből eredően általában a feldolgozóüzem körül található 80–100 km sugarú körben találhatók, és a betakarítási és feldolgozási

([3]) Az illetékes hatóságok a mérleget és a károsszegre vonatkozó becslést 2003. november 27-én kelt levélben adták át a Bizottságnak.
([4]) Az illetékes hatóságok a 2000–2002 közötti években 27,2 %-os amortizációs kulccsal számoltak, ami megfelelt azon támogatás arányának, amelyet a Sadam Spa állami támogatásként kapott a villasori feldolgozóüzem szerkezetátalakítása címén megvalósított beruházásaihoz. N 157/99 számú állami támogatás, a 2000. május 19-i (2000) D/103781 határozat (HL C 175., 2000.6.24., 20. o.).
([5]) Az összes állandó költség a teljes referencia-időszakban 15 762 413,37 EUR volt, a teljes cukortermelés mennyisége pedig 94 609 tonna (15 762 413,37: 94 609 = 166,61 EUR/t).
([6]) Az állandó költség 2001-ben 5 760 061,14 EUR volt, a cukortermelés pedig 20 004 tonna (5 760 061,14: 20 004 = 287,95 EUR/t).
([7]) Az állandó költség 2002-ben 6 265 000,70 EUR volt, a cukortermelés pedig 11 007 tonna (6 265 000,70: 11 007 = 569,18 EUR/t).
([8]) 2001-ben: (287,95 – 166,61) = 121,34 EUR/t, 2002-ben: (569,18 – 166,61) = 402,58 EUR/t.
([9]) 2001-ben (121,34 EUR × 20 004 t) = 2 427 278 EUR, 2002-ben (402,58 EUR × 11 007 t) = 4 434 170 EUR.
([10]) Az SAR Szardínia agrármeteorológiai közszolgálata.
([11]) HL C 28., 2000.2.1., 1. o.
([12]) Ezzel összefüggésben az N 185/2000 számú állami támogatás ügyében 2000. december 5-én hozott bizottsági határozatot idézik (HL C 19., 2001.1.20., 6. o.). Ebben az esetben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az a kompenzáció, amelyeket az 1997-ben bekövetkezett nyálkás szennyeződést követően kagylótisztító vállalkozásoknak ítéltek oda, megfelel a Szerződés 87. cikke (2) bekezdése b) pontjának.

időszakok nagyon rövidek. A villasori cukorfinomítóhoz legközelebb eső beszerzési forrás Olaszország szárazföldi területén található, több mint 250 km-re (ebből 180 km tengeri út).

(18) Az olasz hatóságok emlékeztettek arra, hogy a cukortermelést közösségi szinten a cukorágazat piacának közös szervezése (a cukorpiac közös szervezéséről szóló rendelet) ([13]) szabályozza, amely úgy rendelkezik, hogy a cukorfinomítóknak a beszerzési területük szerinti cukorrépa-termesztővel szerződést kell kötniük arra az „A+B" cukortermelési kvótára vonatkozóan, amelyet az állam állapít meg számukra, hogy részesülhessenek a piac közös szervezése által garantált árakból és bevételekből. Az „A+B" kvótához képest többletként termelt cukor nem részesülhet a belső támogatási intézkedések jelentette kedvezményben, és azt a Közösségben nem lehet szabadon forgalmazni. Ebből az következik, hogy a finomító és az azt ellátó mezőgazdasági üzemek termelési szerződéseikben általában úgy határozzák meg a megművelendő terület nagyságát, hogy annak hozama ne haladja meg az állam által a finomító tekintetében megállapított A+B kvótát. A finomítók számára ilyen körülmények között nehézséget jelent, hogy a sajátjukon kívüli cukorrépatermő területtől vásároljanak, a termény ugyanis a termelési szerződés keretén kívül csak korlátozottan áll rendelkezésre, mivel a cukorfeldolgozó társaságok között ilyen értelmű megállapodást kell kötni, és végül mivel, ami a földközi-tengeri medencét illeti, az alternatív cukorrépa-termő területeknek kellően közel kell elhelyezkedniük ahhoz, hogy felhasználható termés-hozamot garantáljanak.

(19) Az olasz hatóságok azzal a lehetőséggel is számolni kívántak, hogy a villasori üzem máshol talál feldolgozandó nyersanyagot, de az Olaszország szárazföldi területén található termőterületek annyira messze vannak, hogy a cukorrépa szállítása nem gazdaságos, nem is beszélve arról, hogy a nyersanyag használhatatlan állapotban kerülne rendeltetési helyére.

(20) Az olasz hatóságok megküldték a Bizottság számára a szállítási határidők és költségek arra az esetre vonatkozó szimulációját, ha a cukorrépát az Olaszország szárazföldi területén található alternatív termőterületről kellene szállítani. A cukorrépa Szardíniába szállításának ideje a berakodástól számított 2,5 nap lenne. Tekintettel arra, hogy a cukorrépa feldolgozására a betakarítást követő harminchat órában (1,5 napban) kell sort keríteni, ez a cukorrépa használhatatlan állapotban érkezne meg. E művelet költsége az illetékes hatóságok számítása szerint a két időszakban körülbelül 10 188 000 EUR lenne.

(21) Ami a szárazság és (az azzal kapcsolatos) szardíniai vízgazdálkodási politika egyedi szempontjait illeti, az olasz hatóságok rámutattak arra, hogy a vízhiány miatt 1995-ben szükségállapotot rendeltek el, és hogy külön biztost (Commissario Governativo per l'Emergenza Idrica) neveztek ki, aki egyedi hatáskörökkel rendelkezett a vízforrások kezelésében, valamint a kiemelt infrastrukturális munkák kivitelezése területén.

(22) Az olasz hatóságok arra is rámutattak, hogy Szardínia 2000–2006-ra szóló regionális fejlesztési terve egyedi intézkedésekről rendelkezett a cukorrépa-termesztés tekintetében. Ezen intézkedések közé lehet sorolni a földterületeket érintő mezőgazdasági vízgazdálkodást, a mezőgazdasági üzemek öntözőberendezéssel és felszerelésekkel történő ellátását, a korszerűbb gépek bevezetését, a trágyázáshoz szükséges gépek bevezetését és a növényvédelmet.

III. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁHOZ VEZETŐ OKOK ISMERTETÉSE

(23) A Bizottság azért indította meg az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást, mert kételyei voltak azt illetően, hogy az intézkedés összeegyeztethető a Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontjával, amely szerint a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás összeegyeztethető a közös piaccal. Mivel ez a pont kivételt képez az állami támogatások közös piaccal való összeegyeztethetetlenségének a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében megállapított általános elve alól, a Bizottság a 87. cikk (2) bekezdése b) pontjában említett „természeti csapás" fogalmát szűken értelmezi. A Bizottság mostanáig a földrengéseket, a lavinákat, a földcsuszamlásokat és az áradásokat fogadta el természeti csapásnak.

(24) A Bizottság mindig is úgy vélte, hogy az olyan meteorológiai jelenségek, mint amilyen a fagy, a jégeső, az ónos eső, az eső vagy a szárazság, önmagukban nem tekinthetők a 87. cikk (2) bekezdése b) pontjának értelmében vett természeti csapásnak. Mindazonáltal, tekintettel arra, hogy ezek a jelenségek milyen károkat okozhatnak a mezőgazdasági termelésben vagy annak eszközeiben, a Bizottság elfogadta, hogy ezek az események természeti csapásokhoz hasonlíthatók, ha a kár mértéke elér egy bizonyos küszöbértéket (amelyet a kedvezőtlen helyzetű régiókban a szokásos termelés 20 %-ában, a többi régióban pedig ennek 30 %-ában határoztak meg). Az iránymutatás ([14]) 11.3. pontja előírja, hogy a kedvezőtlen időjárási viszonyokból eredő veszteségek megtérítésére szánt támogatást csak a termelőknek vagy azoknak a termelői szervezeteknek lehet folyósítani, amelyekhez a termelők csatlakoztak. A Bizottság úgy véli, hogy a 11.3. pont szerinti támogatások bizonyos feltételek mellett összeegyeztethetők a közös piaccal a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján.

(25) A Bizottság mindig is úgy vélte, hogy az iránymutatás 11.3. pontjának rendelkezései nem vonatkoznak az agráripari feldolgozóüzemekre, amelyek meglátása szerint kellően rugalmasak ahhoz, hogy beszerzéseiket irányítsák. Mindez nyilvánvalóan többletköltségekkel járhat a nyersanyagok tekintetében, illetve csekélyebb jövedelmezőséget jelent, emiatt azonban nem indokolt a mezőgazdasági termelésre vonatkozó szabályok közvetlen alkalmazása.

([13]) A bejelentés idején a piacot a cukorágazat piacának közös szervezéséről szóló, 2001. június 19-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 178., 2001.6.30., 1. o.) szabályozta.

([14]) Lásd a 11. lábjegyzetet.

(26) Mivel az olasz hatóságok vizsgálat és a támogatások eseti engedélyezése céljából más jogalapot nem terjesztettek elő, a Bizottság az eljárás e szakaszában nem zárhatja ki, hogy az előirányzott támogatás működési támogatásnak, azaz olyan támogatásnak minősül, amely mentesíti a vállalkozást az üzletmenete vagy a szokásos tevékenységei keretében általában viselendő költségei alól.

(27) Ezenfelül, az olasz hatóságok által átadott, és a Bizottság rendelkezésére álló adatok arra mutatnak, hogy a Sadam ISZ társaság, és azok a társaságok, amelyekhez az közvetlenül vagy közvetve tartozik – különösen az SAM ([15]) és a Finbieticola Spa ([16]) – képesek lettek volna viselni ezen üzem jövedelmezőségének csökkenését.

(28) Végül, kiegészítésképpen, még ha az iránymutatás 11.3. pontjának a Sadam ISZ-re történő alkalmazása elfogadható is lenne (noha nem ez a helyzet az eljárás e szakaszában), az olasz hatóságok akkor is tévesen választották meg a számítások alapjául szolgáló referencia-időszakot.

IV. AZ ÉRDEKELTEK ÉSZREVÉTELEI

(29) Az eljárás megindításakor a Bizottság a Sadam ISZ-től ([17]), Szardínia régió elnökétől ([18]) és a Brumar Srl-től ([19]) kapott észrevételeket.

A Sadam ISZ társaság

(30) Észrevételeiben a Sadam ISZ társaság megismétli a hivatalos eljárás megindításáról szóló levél 12–36. pontjában kifejtett indokokat, amelyek alapján az olasz hatóságok a támogatásnyújtást tervezték: a szárazság rendkívüli jellege, a cukorpiac szervezése sajátos struktúráinak következtében a más területekről való beszerzés lehetetlensége és a cukorfinomító elszigetelt helyzetéből adódóan a szállítás lehetetlensége, valamint az agráripari cukorágazat fontossága a sziget gazdasági életében. A társaság a tulajdonlás alakulásáról is adott információkat; a társaság tulajdonosa jelenleg kizárólag az Eridania Sadam csoport. A Sviluppo Italia SpA 2003. decemberi kiválását követően ugyanis 2004 októberében a Finbieticola részesedése is az Eridania Sadam csoporthoz került. A Sadam ISZ megküldte a különböző magánszervezetek és hatóságok közötti megállapodás egy példányát, amely megállapodásra a szardíniai cukorrépa-termesztés folytonosságának biztosítása érdekében került sor. Ennek keretében Szardínia régiója kötelezettséget vállal arra, hogy minden lehetséges kezdeményezést megtesz a cukorrépa-ágazatban a beruházások újraindítására, különösen a vízforrás-gazdálkodás tekintetében, és arra is, hogy a lehető legrövidebb időn belül megszerzi a Bizottság engedélyét a szárazságból eredő veszteségek megtérítése érdekében tervezett, 3,5 millió EUR-s bejelentett támogatásra.

(31) A Sadam ISZ úgy véli, hogy termelése az európai piac alakulására semmilyen hatást nem gyakorol, egyrészt mivel részesedése ott mindössze 0,2 %, másrészt pedig mert termelésének 98 %-a a szardíniai piacra irányul, amellyel az említett piac szükségleteinek közel 50 %-át fedezi, míg az Eridania Sadam csoport az olasz cukor 35 %-át – az európai cukor 1,7 %-át – állítja elő, és ezzel 23 %-os részesedéssel rendelkezik a nemzeti és 2,15 %-os részesedéssel az európai piacon.

Szardínia régiójának elnöke

(32) Szardínia régiójának elnöke a 2001–2002. évet jellemző helyzet egészen kivételes jellegét hangsúlyozta, amely semmi esetre sem „jelent precedenst más jövőbeli helyzetek vonatkozásában”. A régió elnöke különösen azokat a kedvezőtlen hatásokat hangsúlyozta, amelyeket az egyetlen szardíniai cukorfinomító bezárása fejtene ki – a szardíniai cukorrépa-ágazat jelentőségére való tekintettel – a sziget gazdaságára, az érintett mezőgazdasági üzemek számára (1 300 üzem, amely körülbelül 5 000 alkalmazottat foglalkoztat), a cukorfinomító állandó alkalmazottainak számára (83), illetve idénymunkásainak számára (közel 200), nem számolva az e tevékenységhez kapcsolódó munkahelyeket (a cukorrépa-termesztéssel és -betakarítással foglalkozó harmadik személyek, szállítók és a berendezések kezelésével foglalkozó vállalkozások), tekintettel a mezőgazdasági termények összességével való ésszerű gazdálkodásra is, minthogy a cukorrépa a vetésforgó fontos alkotóelemének tekinthető. A régió elnöke emlékeztet arra, hogy a regionális igazgatás milyen jelentőséget tulajdonít a cukorrépa-ágazatnak, valamint arra a kötelezettségvállalására, hogy az ágazatot megóvja.

Brumar Srl társaság

(33) A Brumar Srl társaság azt állítja, hogy a Sadam cukorfinomítót nem érte kár, mivel Franciaországban, Németországban, Szlovéniában és Horvátországban is vásárolhatott cukrot; hogy a fehércukor tonnánkénti 50 EUR árát 2003. október 1-jétől valamennyi olasz cukorfinomító emelte, és ezzel az Olaszországban található öt cukorfinomító 80 millió EUR tiszta haszonhoz jutott. A Brumar Srl szerint ebből a haszonból elsősorban a Sadam társaság részesült, mivel az olasz termelésből többségi részesedéssel rendelkezik. A Brumar Srl észrevételeiben úgy véli, hogy támogatást egyrészt a cukorrépatermelőknek kellett volna nyújtani, a betakarítás szárazság miatti elmaradása következtében elszenvedett károk fejében, másrészt pedig a feldolgozó üzemekben nem alkalmazott munkavállalóknak.

([15]) Az SAM Srl a Sadam Spa által irányított társaság A Sadam-csoport a nemzeti cukortermelés 35 %-át képviseli.
([16]) A Finbieticola Spa célja különösen az olasz cukorgyártó üzemekben való részvétel, amelyekben tőkerészesedése van.
([17]) A 2005. március 31-én kelt levél.
([18]) A 2004. december 10-én kelt levél.
([19]) A 2005. március 7-én kelt fax.

V. **OLASZORSZÁG ÉSZREVÉTELEI**

(34) Az olasz hatóságok az eljárás megindításakor a 2004. október 13-án és a 2005. április 7-én kelt levelükben küldték meg észrevételeiket, a Brumar Srl levelére válaszul felhozott észrevételeiket pedig 2005. május 17-én kelt levelükben ismertették.

(35) Ami a Brumar Srl társaság észrevételeit illeti, az olasz hatóságok azok mindegyikét vitatják, mivel úgy ítélik meg, hogy nem relevánsak a szóban forgó ügyet illetően, hiszen a villasori finomító a Brumar Srl által említett országokból soha nem importált cukrot, a fehércukor árának emelkedése pedig a teljes olasz termelésre és a 2003. gazdasági évre vonatkozik, amely a tervezett támogatásnyújtás éveit követő év volt, és végül vitatják a 2003-ban általában az olaszországi cukorgyárak és különösen az Eridania Sadam csoport által állítólag realizált haszonnal kapcsolatos számításokat: az Eridania Sadam csoport – amelyhez a Sadam ISZ is tartozik – részesedése az olasz cukorgyártásból 2003-ban 34 % volt.

(36) Az olasz hatóságok 2004. október 13-án kelt levelükben elismerik, hogy a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását megelőző szakaszban az ügy minden elemével és valamennyi átadott adattal kimerítően foglalkozott, ideértve különösen a jogalapot, a tervezett intézkedés kompenzációs jellegét, a támogatás számítási szabályait, az intézkedés engedélyezése szempontjából fontos jogalapot, a cukorrépa-ágazat mezőgazdasági és ipari alkotóelemének kölcsönös függőségi kapcsolatát, a más termőterületekről való, a szardíniai feldolgozó tevékenységhez szükséges beszerzés lehetetlenségét, és az említett ágazatnak a sziget gazdaságában betöltött jelentőségét.

(37) Az olasz hatóságok úgy vélik, hogy a támogatási intézkedés nincs hatással a Közösségen belüli kereskedelemre, mivel hatását regionális szinten fejtené ki: a villasori finomító termelését 98 %-ban a helyi piac veszi fel, tehát az más közösségi vállalkozásokkal nem versenyez sem Olaszország szárazföldi területének piacán, sem a közösségi piacon, sem a nemzetközi piacon. Az olasz hatóságok úgy vélik, hogy a Bizottság a „Közleménytervezet. Új iránymutatások a közösségi kereskedelmet korlátozottan érintő állami támogatások értékeléséről" című dokumentumával összhangban kiemelt jelentőséget kell, hogy tulajdonítson a szóban forgó támogatás gazdasági hatásainak, különös tekintettel annak a kereskedelemre gyakorolt csekély hatására. Az olasz hatóságok szerint a Bizottság azon állítása ([20]) mellett, amely szerint „Olaszország jelentős szerepet tölt be a cukortermelésben", legalább azt is meg kell említeni, hogy Olaszország csak a negyedik európai cukortermelő, és hogy ezzel összefüggésben az Eridania Sadam csoport az európai piacon alig több mint 1,5 %-os piaci részesedéssel rendelkezett, míg a Sadam ISZ termelése ugyanitt 0,06 %-os részesedést jelentett (a 2002. gazdasági év adatai).

(38) Ami az intézkedést engedélyező jogalapot illeti, az olasz hatóságok a Bizottság több olyan korábbi határozatára is hivatkoznak, amelyekben a Bizottság az agrár- és agáripari ágazatban nyújtott támogatásokat a Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján és az iránymutatás 11.3. pontjában foglalt alkalmazási kritériumok fényében engedélyezte (és különösen az N 83/2000, az N 185/2000, az N 657/02 és az N 729/02 számú állami támogatási ügyre hivatkoznak), emellett pedig hangsúlyozzák, hogy jelen esetben teljesülnek az említett kritériumok alkalmazási feltételei.

(39) Az olasz hatóságok az iránymutatás 3.4. pontjára is felhívják a Bizottság figyelmét, amely előírja, hogy az a tény, hogy egy támogatási intézkedés nem hasonlítható minden szempontból az iránymutatás által előírt valamely feltételhez, nem akadályozza meg a Bizottságot abban, hogy eseti alapon vizsgálatot folytasson a Szerződés 87., 88. és 89. cikkében foglalt elvek, valamint a közös agrárpolitika és a közösségi vidékfejlesztési politika elveinek figyelembevételével. Ebből következően az olasz hatóságok úgy vélik, hogy ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a 87. cikk (2) bekezdésének b) pontja a tervezett intézkedésre nem alkalmazható, azt a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerint engedélyeznie kellene.

(40) A tervezett támogatás az olasz hatóságok szerint lehetővé teheti a cukorfinomító számára, hogy részben fedezze a cukortermelés elmaradásából eredő jelentős veszteségeit, amelyek a feldolgozásra szánt nyersanyag 2001–2002 közötti időszak erőteljes szárazsága miatti hiányának köszönhetően következtek be. A feldolgozóüzem az átlagos szardíniai cukorrépatermés alapján képes lehet a gazdasági egyensúly elérésére. A felajánlott támogatás, amelyet az olasz hatóságok továbbra is esetinek és kivételesnek tekintenek, azt is lehetővé teheti, hogy az 1999-ben jelentős ipari ([21]) és mezőgazdasági szintű beruházások mellett indított szerkezetátalakítási projekt egészét (lásd a POR Szardínia 4.9. N számú, a Bizottság által jóváhagyott intézkedését) a régió egészének gazdasági fejlődése szempontjából előnyös feltételekkel valósítsák meg.

([20]) Lásd az eljárás megindításáról szóló levél 38. pontját.

([21]) Lásd a 4. lábjegyzetet.

(41) Az olasz hatóságok úgy ítélik meg, hogy a Sadam Eridania csoport belső kapcsolataira történő hivatkozás a szóban forgó ügy értékelése szempontjából nem releváns. A Sadam Eridania csoport és a Finbieticola Spa a 2003. évi jelentős passzívákra való tekintettel 2003 decemberében 5 039 393 EUR befizetésével tőkésítette fel a vállalkozást, és ezzel eleget tett a Sadam ISZ által 2003-ban (kezelési év/átlagos termelés) viselt szokásos üzleti kockázatokkal szembeni, az általa irányított társaság felé fennálló kötelezettségeinek. Ezt a feltőkésítést követően a Sviluppo Italia, az állami részvényes kivált, mivel nem vett részt a feltőkésítésben. Az olasz hatóságok szerint az irányítást gyakorló vállalkozás nem köteles a csoport belső pénzügyi forgalmából fedezni egy rendkívüli és a csoport vállalkozási tevékenységeinek gondos tervezése keretében nem előrelátható esemény által okozott veszteséget. Az olasz hatóságok azt állítják, hogy az irányítást gyakorló részvényesek felelősségének a vállalkozás szokásos tevékenységeiből eredő követelményekre kell szorítkoznia.

(42) Végül ami a kompenzáció kiszámítása tekintetében megállapított referencia-időszakot illeti, az olasz hatóságok úgy vélik, hogy betartották az iránymutatás 11.3.2. pontjában foglalt elveket. Ezenfelül a vállalkozás által ténylegesen viselt kár mértéke (6 858 448 EUR) és a tervezett támogatás összege (3,5 millió EUR) közötti különbség alapján kizárható a túlzott mértékű kompenzáció. Az olasz hatóságok felhívják a figyelmet arra, hogy a Bizottság már elfogadott az iránymutatásban megadott kárszámítási módoktól eltérő módokat is, feltéve, hogy az elfogadott módszer nem jár a viselt kár túlkompenzálásának veszélyével ([22]).

(43) Az olasz hatóságok 2008. évi két utolsó levelükben a Bizottság kérésére tovább pontosították az adatokat. Különösen olyan (tonnában kifejezett) adatokat bocsátottak rendelkezésre, amelyek a cukortermelésre vonatkoztak, és ezeket az alábbi táblázat tartalmazza:

Gazdasági év	Termelés Villasorban	Termelés a Sadam-csoportban	A+B kvóta, Sadam-csoport	Hiány/többlet
1999/2000	34 310,13	334 851,41	308 119,70	26 731,71
2000/2001	26 608,50	290 403,52	298 910,30	– 8 506,78
2001/2002	20 004,60	242 879,84	305 996,50	– 63 116,66
2002/2003	11 007,06	283 729,55	290 072,50	– 6 342,95
2003/2004	9 143,18	284 895,25	533 961,70	– 249 066,45
2004/2005	9 520,30	341 327,21	540 996,50	– 199 669,29
2005/2006	8 193,55	623 281,50	484 356,20	138 925,30

(44) Az olasz hatóságok arra is rámutattak, hogy a villasori cukorgyár az ágazat átszervezésének keretében, a cukorpiac közös szervezésének reformja következtében véglegesen felhagyott tevékenységével. Az Eridania Sadam erre tekintettel 2007. április 30-án nyújtotta be a Mezőgazdasági, Élelmiszer-ipari és Erdészeti Minisztériumnak a „villasori cukorgyár átalakításának" tervét.

(45) A bejelentett támogatás az olasz hatóságok szerint illeszkedik az ágazat és a vállalkozás szerkezetátalakításának folyamatába, mivel a vállalkozás a munkahelyek és a szardíniai agrárenergetikai értékesítési csatornák megőrzése tekintetében életképes marad.

VI. A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE

A piac szervezése

(46) A szóban forgó intézkedés egy cukorfinomítónak szánt támogatás. A cukorágazat piacának közös szervezéséről szóló, 2006. február 28-i 318/2006/EK tanácsi rendelet ([23]) 36. cikke és azt megelőzően az 1260/2001/EK rendelet 45. cikke szerint az EK-Szerződés 87., 88. és 89. cikkét alkalmazni kell az e rendelet által érintett termékekre is. Ebből következően a támogatási intézkedéssel érintett ágazatra az állami támogatással kapcsolatos közösségi rendelkezések is vonatkoznak.

([22]) Lásd az N 661/01 számú állami támogatást, 2003. február 13-i (2003) C/130 határozat (HL C 68., 2003.3.21., 17. o.).
([23]) HL L 58., 2006.2.28., 1. o.

Az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatás tilalma

(47) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(48) A szóban forgó intézkedés megfelel a támogatás fogalmára vonatkozóan a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésében szereplő meghatározásnak, mivel (az elvesztett pénzeszközökhöz nyújtott pénzügyi támogatás formájában) gazdasági előnyt juttat egy meghatározott vállalkozásnak (a villasori Sadam ISZ-nek), mivel állami (regionális) forrásokból származó finanszírozásról van szó, és mivel az említett támogatás érintheti a kereskedelmet. Ezenfelül a Sadam által az eljárás megindítását követően átadott adatokból az következik, hogy a Sadam nemcsak az olasz piacon tevékenykedik, hanem a közösségi piacon is (lásd a fenti (31) preambulumbekezdést). Mindenesetre még ha a villasori finomítóban előállított cukor termelése majdnem kizárólag a szardíniai piacra irányul is, ebből nem következik, hogy a szóban forgó támogatás ne hozhatna hátrányos helyzetbe egy másik tagállamból érkező esetleges versenytársat ugyanezen a piacon.

(49) Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint egy vállalkozás versenyhelyzetének állami támogatással történő megerősítése általában versenytorzulásra utal azon versenytárs vállalkozások tekintetében, amelyek nem részesülnek ilyen támogatásban ([24]). Az ítélkezési gyakorlat rámutatott arra, hogy a támogatás viszonylag csekély összege vagy a kedvezményezett vállalkozás viszonylag szerényebb mérete nem zárja ki eleve annak lehetőségét, hogy a támogatás érinti a tagállamok közötti kereskedelmet ([25]).

(50) Egy intézkedés akkor érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, ha gátolja a más tagállamokból származó behozatalt, vagy ha megkönnyíti a más tagállamok felé irányuló kivitelt. Ilyen esetben az a meghatározó, hogy a Közösségen belüli kereskedelem a szóban forgó intézkedés révén másként alakul-e, vagy hogy fennáll-e ennek veszélye.

(51) A támogatási program által előnyben részesített termék a tagállamok közötti kereskedelem ([26]) tárgyát képezi, tehát érinti a verseny.

(52) A cukorpiacnak a (46) preambulumbekezdésben is említett közös szervezése másfelől a Közösségen belüli cukorkereskedelem fontosságáról és arról a szándékról is tanúskodik, hogy a közös piacon belül torzítástól mentes versenyfeltételeket kell biztosítani.

(53) Az „új iránymutatások a közösségi kereskedelmet korlátozottan érintő állami támogatások értékeléséről" tárgyú bizottsági közleménytervezetet, amelyre az olasz hatóságok hivatkoztak (lásd a (37) preambulumbekezdést), a Bizottság nem fogadta el, ezért az a fenti érvelést nem gyengítheti.

(54) A kereskedelem érintettségével és a versenytorzulással kapcsolatos kritériumok tehát teljesülnek.

(55) A szóban forgó intézkedés ennélfogva az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében határozottan állami támogatásnak minősül.

(56) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében előírt tilalom nem feltétlen. Ahhoz, hogy a tervezett intézkedést a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehessen tekinteni, a Szerződés 87. cikke (2) és (3) bekezdésében foglalt eltérések valamelyikének érvényesülnie kell.

Az EK-Szerződés 87. cikkének (2) bekezdésében előírt eltérések

(57) Az EK-Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontja, amelyre az olasz hatóságok is hivatkoznak, és amely a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinti a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatást, ebben az esetben nem alkalmazható.

(58) Mivel maga a Szerződés nem határozza meg sem a „rendkívüli esemény", sem a „természeti csapás" fogalmát, meg kell vizsgálni, hogy a Szardíniát sújtó szárazság a Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében természeti csapásnak tekinthető-e. A Bizottság állandó gyakorlatában ugyanis szűken értelmezi a Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett „természeti csapás" és „rendkívüli esemény" fogalmát.

(59) E szűkítő értelmezés szükségességét a Bíróság is folyamatosan megerősítette ([27]).

(60) A Bizottság mostanáig a földrengéseket, a lavinákat, a földcsuszamlásokat és az áradásokat fogadta el természeti csapásnak. Rendkívüli eseménynek ismerte el a háborút, a belső zavargásokat és a sztrájkokat és – bizonyos fenntartások mellett, valamint jelentőségükre is figyelemmel – a nukleáris baleseteket vagy súlyos ipari baleseteket és a tűzvészt, ha súlyos veszteségeket okoznak.

(61) Tekintettel arra, hogy a tárggyal kapcsolatos előrejelzések nehézségekbe ütköznek, a Bizottság a tervezett támogatásnyújtásokat továbbra is eseti alapon értékeli, a 87. cikk (2) bekezdésének b) pontja és az e területen bevett gyakorlat szerint. Ez az elemzés különösen szükséges egy, a cukorágazathoz hasonlóan érzékeny ágazat számára nyújtandó támogatás esetében, ahol a piacok közös szervezésében előírt intézkedéseket bármilyen támogatási intézkedés sértheti.

([24]) A Bíróság által a C-730/79. sz. ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítélet, EBHT 1980, 2671. o., 11. és 12. pont.

([25]) A Bíróság által a C-142/87. sz. ügyben 1990. március 21-én hozott ítélet, EBHT 1990, I-959. o., 43. pont, és a C-278/92. sz. és a C-280/92. sz. egyesített ügyekben 1994. szeptember 14-én hozott ítélet, EBHT 1994, I-4103. o., 40–42. pont.

([26]) A cukorágazatban fontos a Közösségen belüli kereskedelem. Olaszország 2002-ben más tagállamokból (EU-15) 366 539 tonna cukrot hozott be, míg a kivitel 37 564 tonnát tett ki.

([27]) A Bíróság által a *Spanyolország* kontra *Bizottság* C-73/03. sz. ügyben 2004. november 11-én hozott ítélet 37. pontja, valamint a Bíróság által a *Giuseppe Atzeni* és mások C-346/03. sz. és C-529/03. sz. ügyben hozott ítélet 79. pontja.

(62) A Bizottság bevett gyakorlata szerint a kedvezőtlen időjárási viszonyok, mint a fagy, a jégeső, az ónos eső, az eső vagy a szárazság önmagukban nem tekinthetők a 87. cikk (2) bekezdése b) pontjának értelmében vett természeti csapásnak (lásd a 2000–2006-ra vonatkozó iránymutatás 11.3.1. pontját).

(63) Mindeddig még a jelentős szárazságot sem ismerték el soha a 87. cikk (2) bekezdése b) pontjának értelmében vett természeti csapásnak.

(64) Általában az mondható el, hogy a rendkívüli esemény legalább olyan volumenű esemény, amely jellegénél és az érintett gazdasági szereplőkre gyakorolt hatásánál fogva a megszokott körülményektől egyértelműen megkülönböztethető, és a piac működésének szokásos körülményei közé sem sorolható.

(65) Végül az Olaszország által átadott adatokból nem a szárazság rendkívüli jellegére, hanem sokkal inkább annak állandó jellegére lehet következtetni: 1999 ősze óta (2001 novemberének kivételével) hosszan tartó szárazság volt tapasztalható. A 2001–2002. évet az átlagostól elmaradó, de nem rendkívül kevés csapadék jellemezte. Az 1990–2000 közötti időszakban ugyanis három olyan év is volt, amikor sokkal súlyosabb szárazságot lehetett megfigyelni (1994–1995, 1998–1999, 1999–2000). A csapadékmennyiség csökkenése 1970 óta általános tendencia ([28]).

(66) A szárazság állandó jellegére enged következtetni az tény is, hogy a vízhiány miatt Szardínián 1995-ben szükségállapotot rendeltek el ([29]), és ez 2004. december 31-ig tartott ([30]).

(67) Az a tény, hogy az 1990–2002 közötti időszakban négy alkalommal ítéltek oda támogatást cukorrépa-termesztőknek, hogy őket a szárazságból eredő veszteségekért kompenzálják, szintén azt mutatja, hogy a szárazság nem volt rendkívüli.

(68) Ráadásul a vizsgált, 2001–2002 közötti időszakot követő termelés áttekintése (lásd a (43) preambulumbekezdésben szereplő táblázatot) a villasori cukorfinomító termelésének jelentős visszaesését mutatja, noha abban az időszakban nem is volt szárazság.

(69) Ebből következően az olasz hatóságok által tervezett támogatást e jogalap szerint nem lehet engedélyezni.

Az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdésében előírt eltérések

(70) Helyénvaló vizsgálni, hogy a tervezett intézkedés a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek tekinthető-e a közös piaccal. Különösen relevánsak itt a c) pont rendelkezései, amelyek szerint a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben.

(71) A fent idézett eltérésnek az agrárágazat vonatkozásában történő értelmezése során a Bizottság elsősorban az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával, feldolgozásával és forgalmazásával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2003. december 23-i 1/2004/EK bizottsági rendelet ([31]) alkalmazhatóságát vizsgálja. Ha a rendelet nem alkalmazható, a Bizottság az iránymutatást veszi alapul.

(72) Jelen esetben az 1/2004/EK rendelet nem alkalmazható, mivel a támogatást egy feldolgozó vállalkozásnak szánták a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt bekövetkezett veszteségeiért, és ezt az esetet az említett rendelet nem szabályozza. Ebből következően a Bizottságnak az intézkedést az iránymutatás alapján kell értékelnie.

(73) Az iránymutatás a 11.2. pontban szabályozza a természeti csapásból vagy rendkívüli eseményből eredő kár megtérítésére szánt állami támogatásokat. Erre a pontra az alábbiak nem térnek ki, mivel ez a Szerződés 87. cikke (2) bekezdése b) pontjának alkalmazását érinti, és annak vizsgálatára már fentebb sor került.

(74) Az iránymutatás 11.3. pontja szabályozza azokat az állami támogatásokat, amelyek a kedvezőtlen időjárási viszonyok, mint a fagy, az eső, az ónos eső vagy a szárazság, azaz olyan események által okozott veszteségek kompenzálását szolgálják, amely események önmagukban nem tekinthetők a Szerződés 87. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett természeti csapásnak.

(75) Amennyiben az ilyen események a kedvezőtlen helyzetű régiókban a szokásos termelés 20 %-át – egyéb régiókban 30 %-át – meghaladó veszteséget idéznek elő a mezőgazdasági termelésben vagy a mezőgazdasági termelőeszközökben, a Bizottság azokat a természeti csapásokhoz hasonlítja, és a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerint engedélyezi a termelőknek nyújtott olyan támogatást, amelynek célja e veszteségek kompenzálása.

(76) A szárazság általában hasonlítható természeti csapáshoz, és ezt meg is tették az N 331/02 számú ügyben hozott határozatban ([32]), a termelőket, illetve a termelői szervezeteket ért kár mértéke miatt. A Bizottság mindazonáltal, amint azt az eljárás megindításáról szóló levélben is kifejtette, mindig is úgy vélte, hogy az iránymutatás 11.3. pontja nem alkalmazható az agráripari feldolgozó üzemekre, amelyek véleménye szerint beszerzéseiket kellő rugalmassággal tudják kezelni. Ez nyilvánvalóan többletköltségekkel járhat a nyersanyagok tekintetében, illetve csekélyebb jövedelmezőséget eredményezhet, de emiatt nem indokolt a mezőgazdasági termelésre

([28]) Forrás: *S.A.R., Le precipitazioni sulla Sardegna da Settembre 2001 ad Agosto 2002*.

([29]) A Minisztertanács elnökének 1995. június 20-i rendelete, „*Dichiarazione dello stato di emergenza*”, a 225/92. törvény értelmében.

([30]) http://www.regione.sardegna.it/j/v/138?s=1&v=9&va=3&c=1219

([31]) HL L 1., 2004.1.3., 1. o.

([32]) A Bizottság 2002. szeptember 2-án kelt C(2002) 3211 levele, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n331-02.pdf

vonatkozó szabályok közvetlen alkalmazása. Ezt a megközelítést, amelyet az iránymutatás 11.3.8. pontja is említ, másfelől az Elsőfokú Bíróság egy közelmúltbeli ítélete is megerősíti ([33]).

(77) Ebből az következik, hogy a mezőgazdasági iránymutatás 11.3. pontja kizárja azon támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségét, amelyek célja a kedvezőtlen időjárási viszonyokból eredő veszteségek megtérítése az agráripari feldolgozó üzemek számára.

(78) Az olasz hatóságok érvelésük egy részét arra a tényre alapozzák, hogy a szóban forgó cukorgyár beszerzéseit nem tudta kellő rugalmassággal kezelni, és ebből következően, tekintettel a cukorrépa-termelés és a cukorgyár közötti szoros kapcsolatra, a támogatást a cukorgyárra is ki kellett terjeszteni. Az olasz hatóságok ezzel összefüggésben a Bizottság több határozatát hozták fel precedensként: a határozatok elsőként idézett csoportját nem lehet hasonlónak tekinteni, mivel olyan eseményekre vonatkoznak, amelyek önmagukban természeti csapásnak (az N 729/02 számú támogatás ([34]) a délkelet-franciaországi áradásokért járó kompenzációra vonatkozik) vagy rendkívüli eseménynek (az N 83/2000 számú támogatás ([35]) a belgiumi dioxinszennyezéssel foglalkozik, az N 185/2000 számú ügyben ([36]) az Adriai-tenger algásodása miatt keletkezett kárt térítik meg Olaszországban, és az N 657/02 számú ügy ([37]) a belga erdészeti ágazatra vonatkozik, amely ágazatban a háncsbogarak és gombák rendkívüli elterjedése okozott kárt) minősülnek. Amint azt korábban is említésre került, a szárazság önmagában nem minősíthető természeti csapásnak vagy rendkívüli eseménynek, így a hivatkozott határozatokat a szóban forgó ügyben nem lehet hasonló precedensnek tekinteni.

(79) Az olasz hatóságok az N 745/2000 – C 4/01 ([38]) és az N 331/02 ([39]) számú határozatra is hivatkoztak. A Bizottság ebben a két esetben azt állapította meg, hogy a szárazság az okozott kár mértéke miatt hasonlítható természeti csapáshoz. Ebben a két esetben a támogatást a nyersanyagtermelőknek és a „consorzi di bonifica"-nak ítélték oda. A Bizottság a „consorzi di bonifica" tekintetében azt állapította meg, hogy a mezőgazdasági iránymutatást nem lehet alkalmazni, mivel a víz nem tartozik a Szerződés I. mellékletében említett termékek közé.

(80) Ugyanakkor e „consorzi di bonifica" nem hasonlíthatók a szokásos vállalkozásokhoz, mint amilyen a szóban forgó cukorgyár is. A consorzi di bonifica olyan autonóm állami vállalkozások, amelyek a szárazsággal érintett területeket kezelik. Ennek fejében a termelők a szolgáltatott öntözővízért díjat fizetnek. A „consorzi di bonifica" és a mezőgazdasági termékeket feldolgozó vagy értékesítő vállalkozások közötti különbséget az a tény is alátámasztja, hogy a fent hivatkozott N 745/2000 – C 4/01 számú ügyben a Bizottság úgy döntött, hogy megindítja az eljárást a támogatás azon része tekintetében, amelyet a mezőgazdasági termékek feldolgozása vagy értékesítése területén működő vállalkozásoknak vagy szövetkezeteknek ítéltek oda, rámutatva arra, hogy az e feldolgozóvállalkozásoknak nyújtott támogatás a mezőgazdasági iránymutatás alkalmazásában nem hagyható jóvá. Mivel a bejelentést később visszavonták, az említett ügyben nem hoztak végső határozatot.

(81) Ami a cukorgyár nehézségeit illeti a máshonnan történő beszerzés tekintetében, az olasz hatóságok által előterjesztett érvek egy általában minden cukorgyárat sújtó nehézségre vonatkoznak, azaz arra, hogy a cukorrépatermesztőket és a finomítókat kötő szerződéses rendszer, valamint a szóban forgó cukorgyár elszigetelt jellege és a cukorrépa rövid eltarthatósága miatt nehézségeket okoz a sajáttól eltérő cukorrépatermő területről vásárolni. A beszerzés e lehetetlensége másfelől azonban a 1260/2001/EK rendeletből is ered, amely bevezeti a cukorrépa-termesztők és a finomítók közötti szerződéses rendszert. Az olasz hatóságok maguk is rámutattak arra, hogy szokásos körülmények között más vállalkozások más cukorrépatermő területeiről nem lehet vásárolni anélkül, hogy meg ne hiúsítanák e más vállalkozások végső cukortermelését, és így ne akadályoznák a kvótájuk elérését. Arra hívták fel tehát a figyelmet, hogy általában nem túl nagy annak lehetősége, hogy egy finomító a szokásos termőterületein kívüli termőterületekről vásároljon.

(82) A vállalkozások rugalmasságának hiányával kapcsolatban Olaszország által előterjesztett érv ebből következően az idézett 1260/2001/EK rendelet miatt valamennyi cukorgyárra vonatkozik, a vállalkozás helyétől függetlenül. Ez az érv így valamennyi olyan feldolgozóvállalkozásra vonatkozik, amelynek a termelőkkel fenntartott kapcsolata azon piac szervezésének részét képezi, amely piacon e feldolgozók működnek. Egy ilyen érv elfogadása ellentétes lenne a mezőgazdasági iránymutatás szűk értelmezésével, amely szűk értelmezést azonban fenn kell tartani, mivel a támogatások összeegyeztethetetlenségének főszabálya alóli kivételről van szó.

([33]) Az Elsőfokú Bíróság által a T-200/04. sz. ügyben 2005. december 14-én hozott ítélet 46. pontja: „E rendelkezések szövegéből és általános szerkesztéséből az következik, hogy az iránymutatás 11. pontja elvi különbséget tesz egyrészről a mezőgazdasági termelők és a mezőgazdasági termelőtevékenység, másrészről a feldolgozóvállalkozások és a feldolgozási tevékenység között. Kizárólag a mezőgazdasági termelők által a mezőgazdasági termelőtevékenység gyakorlásának keretében elszenvedett kár kompenzálására irányuló támogatások hagyhatók jóvá e pont értelmében."

([34]) A Bizottság 2003. április 2-án kelt C(2003) 910 végleges levele, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n729-02.pdf

([35]) A Bizottság 2000. május 25-én kelt SG(2000) D/103852 levele, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2000/n083-00.pdf

([36]) A Bizottság 2000. december 5-én kelt SG(2000) D/108955 levele, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/peche-2000/n185-00.pdf

([37]) A Bizottság 2002. december 6-án kelt levele, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n657-02_fr.pdf

([38]) A Bizottság 2001. február 2-i határozata (HL C 263., 2001.9.19., 16. o.).

([39]) A Bizottság 2002. szeptember 2-án kelt C(2002) 3211 levele, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n331-02.pdf

(83) Ebből következően az olasz hatóságok által tervezett támogatást e jogalap szerint nem lehet engedélyezni.

(84) Az olasz hatóságok a támogatás jogalapjaként az említett mezőgazdasági iránymutatás 3.4. pontját is megjelölték. A Bizottság e pont alkalmazásában esetről esetre vizsgál minden olyan támogatási intézkedést, amely nem tartozik a mezőgazdasági iránymutatás alkalmazási körébe, figyelembe véve a Szerződés 87., 88. és 89. cikkében kifejtett elveket, valamint a közös agrárpolitika és a közösségi vidékfejlesztési politika elveit. Amint az a korábbi preambulumbekezdésekben is kifejtésre került, a szóban forgó támogatási intézkedések (a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt elszenvedett károkért a feldolgozóvállalkozásoknak nyújtott kompenzációs támogatások) kifejezetten az iránymutatás 11.3. pontjának alkalmazási körébe tartoznak, amely kizárja azokat a támogatás kedvezményéből, és így a 3.4. pont nem alkalmazható.

(85) A Bizottság a teljesség igényével megvizsgálja, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásokról szóló iránymutatást jelen esetben lehet-e alkalmazni. A megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatás odaítélésének első feltétele az, hogy a szóban forgó vállalkozást a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásokról szóló iránymutatás ([40]) értelmében nehéz helyzetben lévőnek lehessen tekinteni. A Bizottság rendelkezésére álló információkból nem következik, hogy a támogatás bejelentésekor a vállalkozás az említett iránymutatás értelmében nehéz helyzetben lett volna. A nehézség egyetlen ismert jele az volt, hogy a 2003-ban felhalmozódott jelentős passzívák miatt feltőkésítés vált szükségessé. A magánrészvényesek 2003 decemberében beavatkoztak a vállalkozás feltőkésítése érdekében, és ezáltal valamennyi szerkezetátalakítási állami támogatás feleslegessé vált. Ezenfelül a vállalkozás már kapott szerkezetátalakítási támogatást, amit a Bizottság 1999-ben jóváhagyott ([41]). A szerkezetátalakítási időszak végétől számítva kevesebb mint tíz év telt el, ezért a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás 3.2.3. pontjában említett először és utoljára elv értelmében újabb szerkezetátalakítási támogatás nem hagyható jóvá. Mindenesetre a Bizottságnak hangsúlyoznia kell, hogy az érintett tagállam feladata, hogy a Bizottsággal való együttműködési kötelezettségének teljesítése érdekében valamennyi olyan adatot a Bizottság rendelkezésére bocsásson, amely lehetővé teszi az utóbbi számára, hogy ellenőrizze azon eltérés feltételeinek meglétét, amelyben a tagállam részesülni kíván ([42]). Jelen esetben az olasz hatóságok egyáltalán nem hivatkoztak a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatásra, és nem adtak át olyan dokumentumot sem, amelynek alapján a Bizottság ezen iránymutatás fényében vizsgálhatná az adatokat, az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozat (44) preambulumbekezdésében foglalt utasítások ellenére.

Az eljárás megindításakor a Bizottság által kifejtett egyéb kétségek

(86) Az eljárás megindításakor a Bizottság rendelkezésére álló információk szerint a Sadam ISZ és azok a társaságok, különösen a SAM és a Finbieticola Spa, amelyekhez a Sadam közvetlenül vagy közvetve kapcsolódott, képesek lettek volna az üzem jövedelmezősége csökkenésének viselésére.

(87) Mivel a Sadam ISZ az eljárás során teljes mértékben az Eridania Sadam irányítása alá került, a Bizottság megállapítja, hogy az irányító társaság teljesíteni tudta volna az irányítása alatt álló társasággal szembeni kötelezettségeit, és az utóbbi számára a tevékenység folytatását is lehetővé tehette volna, figyelembe véve az 1999–2000-ben indított szerkezetátalakítási terv keretében jóváhagyott jelentős beruházásokat, valamint a 2003–2004-ben megvalósított feltőkésítést is. Ebből következően, amint arra a (75) preambulumbekezdés is rámutat, a vállalkozás nem tűnik nehéz helyzetben lévőnek, és ezért a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás nem alkalmazható.

(88) Az eljárás megindításáról szóló határozat kiegészítésképpen azt is megemlítette, hogy még ha az iránymutatás 11.3. pontjában említett kompenzációs elv a Sadam ISZ tekintetében elfogadható is lenne (noha az eljárás e szakaszában nem ez a helyzet), az olasz hatóságok akkor is tévesen választották meg a számítások alapjául szolgáló referencia-időszakot. Mivel a fent említet okok alapján az iránymutatás 11.3. pontja nem alkalmazható, az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett ezen kétséget nem szükséges vizsgálni.

VII. **KÖVETKEZTETÉS**

(89) A Bizottság a fenti megfontolásokra tekintettel úgy véli, hogy az Olaszország által a Sadam ISZ tulajdonában álló villasori cukorfinomító javára nyújtani tervezett 3,5 millió EUR összegű állami támogatás a közös piaccal nem összeegyeztethető,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Olaszország által a Sadam ISZ tulajdonában álló villasori cukorfinomító javára nyújtani tervezett 3,5 millió EUR összegű állami támogatás a közös piaccal nem összeegyeztethető.

([40]) HL C 288., 1999.10.9., 2. o.

([41]) A Bizottság 2000. május 19-én kelt SG(2000) D/103781 levele, http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-1999/n157-99.pdf

([42]) Az Elsőfokú Bíróság által a T-171/02. sz. *Regione autonoma della Sardegna* kontra *Bizottság* ügyben 2005. június 15-én hozott ítélet, EBHT 2005, II-2123. o., 129. pont.

A Bizottság ezért az említett támogatás végrehajtását nem engedélyezi.

2. cikk

Ennek a határozatnak az Olasz Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2008. július 16-án.

a Bizottság részéről
Mariann FISCHER BOEL
a Bizottság tagja